

Õpilasteleht

Toimetus ja talitus: Tallinnas, V.-Roosikrantsi 3
Tartu kontor: Ülikooli 21, Tartus

Posti jooksev arve
nr. 2188

Tellimishind: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., 6 kuud — 1 kr., aastakäik 1 kr. 50 s.
Kuulutused: 5 senti mm, lehe ees — 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm, teksti kirjaga — 15 s. mm

Nr. 6

1. novembril 1933. a.

II aastakäik

Hiiglastest ja kuukiirtest.

Vanasti kirjutati ja räägiti hiiglastest sama veendunult, nagu me nüüd kirjutame ja räägime valaskalast, elevandist ja teistest hästintuntud eluolevustest.

Vist keegi polnud oma silmaga näinud kunagi üht hiiglast, raamatutes aga seisis, et maailmas elab hiiglaste rahvas. Õieti ei teatud küll, mis olendid need hiiglased on ja kus nad täpsalt asuvad. Nende kasvu ja välimuse kohta läksid omaaja teadlaste arvamisid lahku. Ühes araabia raamatus kirjeldatakse hiiglaste sellistena, kes peaga ulatavad pilvedesse. Pilved käivad maakera kohal mõne kilomeetri kõrgusel ja kujutage endile siis eluolevust, kelle nägu kaob pilvedesse, kelle rusikad oleks umbes hea suure veduri raskused ja jalasääred peaks mitu korda pikemad ja jämedamad olema kõige suuremate puude tüvedest.

Tol ajal ei tuntud veel aurujõudu ega olnud masinaid inimestele abiks ja töö hõlbustuseks. Kõige suuremad raskused liigutati paigast inimeste jõul, selleks, et näiteks kohale toimetada Egiptuses kive vaaraode haudade (püramiidide) ehitamiseks, tuli tööle rakendada tuhandeid orje, kes hirmsat vaeva pidid nägema kive vedades. Sellepärast unistati olevusest, kel oleks tuhande inimese jõud, kel ei maksaks mingit vaeva tõsta maast hea kivimürakas ja see õlal kanda mitte ainult üle maa, vaid ka üle mere. Ka Toompea mägi Tallinnas on ju, nagu teate, kokku kantud leinava Linda poolt, kes oma mehele-hiiglastele, Kalevile tahtis ehitada väärilise hauakünka. Praegu on Tallinna sadamas tõstekraana, mis ilma vaevata terve veduri laevalt maale jõuab tõsta, rääkimata

kividest. Ja kraana juhatamisega saavad toime paar meest, üksainuski.

Muinasjutu hiiglastel oli kohutav isu. Näiteks kujutab üks vanaaegne raamat nii hiiglaste lõunasööki. Kõigepealt sõi ta ära kaheksa praetud härga, liha maitsevaks tegemiseks oli sel juures tohtu suur katel kastmega. Teiseks roaks oli valaskala, mille luud hiiglane hoolimatult maha pildus. Luude sadu aga tegi nii hirmsat müra, et inimesed linnast kohkudes välja jooksid, arvates kätte jõudvat viimsepäeva kivivihma. Tugev söömine tekitas janu, sellepärast jõi hiiglane mõne söömuga tühjaks järve, kust linna rahvas vett sai oma aedade kastmiseks. Aiad kuivasid kõik ära. Hiiglaste isu aga polnud veel kaugelki täis, sest nüüd alles tuli tal elevandiprae himu. Ta sõi ära elevandi, vürtsitades seda poole tunni pipraga, pipart ta puistas muidugi nii, et see igale poole laiali lendas ja rahvas linnatänavail tundis kohkudes, et kogu õhk on täis mürke.

Niisuguse hiiglaste jõudu arvati olevat hea kasutada, kuid ühtlasi võis sellise koleda olendi lähedal-olek muutuda ka õige hädasohtlikuks. Sellepärast tekkis omaette

KUMBLUSSEEP

A. FREDERIKING, TARTUS

salapärase õpetuse, maagia, mis võimu pidi andma hiiglast kohale kutsuda kui tema jõudu vajati ja jälle minema saata, kui ta ebamugavaks hakkas muutuma. On säilinud jutt, kuidas keegi õpetlane raamatust leidis hiiglaste väljakutumise nõiasõnad. Lehekülge aga sõnadega, milliste abil hiiglast ära saata, oli raamatust kadunud. Õpetlane ei pannud õnnetuseks seda tähele. Ta lausus nõiasõnad ja hiiglane ilmus ta ette, kõrge nagu mägi ja nõudis otsekohe tööd.

Õpetlane kokkus. Tal tuli meele, et hiiglaste lihased kogu aja liikvel peavad olema ja et teda ei tohi lasta seista. Ta pani hiiglaste kalgusid kandma oma maalt ära mer-

Täna loeme oma lehest

- Lugu hiiglastest ja kuukiirtest.
- Uudiseid kodumaalt ja laialt maailmast.
- Lombakast kuldnokast.
- Skaudi matkast Ungari jamboreele.
- Romaanist — kuidas Hatako uut elu algab.

re ja käskis ta siis kõik liivaterad ära lugeda merekaldal. Hiiglane tegi kõik ära, mis öeldud ja nõudis uut tööd. Siis käskis õpetlane teda ära tuua saart merest, kui hiiglane aga tagasi jõudis, saar seljas ja selle rannaga liitis, ei osanud õpetlane enam mingit tööd leida oma sulasele. Hiiglane aga hakkas viha pärast puid murdma ja kui kõik metsad maas, tuli ta õpetlase enda kallale ja tõmbas ta puruks.

Mõned targad õpetasid, et kuu kiirte abil saab valitseda hiiglast. Sellepärast hakati otsima kivi, mis kuu taoliselt helgiks ja milles on kuukiiri. Üks tark leidiski niisuguse kivi, see oli tume, mustjas ja sätendavate täpetega. Tark kirjutas oma leiu puhul: „Leidsin öö kivi, millesse on peitunud kuu kiir. Ma püüan selle kiire sealt vabastada ja siis oleme valitsejad ööhiiglaste üle. Siis saame rikkaks ja õnnelikuks, sest kõik aarded ja varandused saavad mulle nähtavaks.“

Kuidas aga kuukiirt kivist kätte saada? Tark mõtles ja leidis abi nõu — teeme katset tulega. „Tuli“,

mõtles ta, „on päike. Ta ajab kuu kiire välja, kiirel pole kuhugi minna, ta tuleb ise mu käte vahele.“

Ja tark hakkas öösiti kivi tulel sulatama. Ta vabastas „kuukiire“ selle öisest kehast. Heleda olluse, mis kivist välja sulas, võttis ta kätte ja hakkas selle abil hiiglast manama. Hiiglasted aga ei tulnud ja tark jäi kurvaks.

Keegi teine, keda ei huvitanud hiiglaste asi, kes aga avasilmil ümber vaatas ja kasulikke aineid otisis igasugu meisterduste tarvis, nägi targa juures arvatavat kuukiirt. Ta võttis selle endale ja uuris seda veidi lähemalt, kuulas ka järele, kuidas ja kust tark selle sai.

Mõne aasta pärast kasvas linnas üles uus, jõukas osa. Meistrid ja sellid selles linnaosas valmistasid nõusid uuest heledast metallist, mida enne ei tuntud. Rahvas vaatas ja imetles ilusaid uudistooteid ja igaüks ostis õhinal taldrekuid, potte ja teisi ilusaid asju, mis olid tehtud „vabastatud kuukiirtest.“

Nii täitis kuukiir siiski oma ülesande, kuid teisiti, kui sellest unistasid targad.

Uudiseid kodumaalt ja laias maailmast.

Siidiussi võib ka Eestis kasvatada.

Nii arvab teadusemees K. Zolk, kes 12 aastat on Tartu ülikooli putukateaduse (entomoloogia) katsejaamas Raadi mõisas kasvatanud seda kasulikku loomakest. Siidiuss on siidiliblika röövik nagu näiteks kapsauss on kapsaliblika röövik. Liblikate röövikud on väga nõudlikud ja tujukad toidu poolest: igaüks sööb harilikult ainult ühe taime lehti, öie osi või muud, mis hästi maitseb. Siidiuss ei võta suhu midagi muud, kui ainult mooruspuu lehti. See puu kasvab metsades soojemates maades — Itaalias, Jaapanis, Hiinas jne. Meie ilmastu ei sobi hästi mooruspuule, sest talvekülmad näpistavad ta õrnu oksid. Nüüd aga on selgunud, et mooruspuud võib meil kasvatada ka madala põõsana, mis lume all külma ei karda. Nii siis toitu siidiussile muretseda on meil võimalik ja ka ussi, röövikut ennast võib kasvatada kasvuhoonis, kus õhusoojus püsiks 17—19 C piirides. Ja kui siidiuss saab 45

päeva vanaks (Itaalias ja Jaapanis, kus soojem, 35 päeva), siis hakkab ta kuduma peenest siidlõngast endale tuppe, et selles nukkuda ja moonuda liblikaks. Siidlõng ilmub erilisest näärmetorukestest, nagu ämblikulgi tema ronimisköis, ainult selle vahega, et ämblikul asetseb kudumisaparaat keha tagaotsas, siidiussil aga keha eesotsas.

Sellest siidniidist valmistatakse siidlõnga, siidriideid, aga see töö on peen ja kallis. Seepärast arvab hra Zolk, et siidniiti võiksime meie küll valmistada ise, siidriiet aga mitte, tuleks liiga kallis.

Häda, kui vähe; halb, kui palju.

Selline on lugu käesoleval aastal Eestis kartuliga ja Brasiilias kohviga! Kartulisaak oli hea, ja nüüd murtakse pead selle üle, kuidas seda ära tarvitada. Väljaveoks häid väljavaateid ei ole, piiritusevabrikud ei suuda kõike ülejääki kartulisaagist piirituseks ajada. Virumaal loodetakse rohkesti kar-

tulitärklis valmistada ja suuremad tärklisevabrikud (Jõhvis, Rakveres, Kadrinas) palkavad juba töölisi juurde. Nii või teisiti ikka leitakse meil kartulile kohane tarvitamisviis.

Hoopis hullem on lugu kohviga Brasiilias. Kohviteri võib hoida ka mõni aasta varuks, nagu meil viljagi ja juba käesoleva aasta alguses olid kõik laoruumid kohvikotte täis. Uus saak oli jälle väga suur ja seda polnud enam kuhugi panna. Ei jäänud teist teed kui liigsed kohvivarud ära põletada, mitte nii nagu meil „põletatakse“ ube

Püsiv, kergelt voolav on

Müük ühiskaupluses

maitsva kohvi valmistamiseks, vaid täiesti ja lõpulikult, nagu põletame puid ahjus. Et aga Brasiilias päike isegi tublisti kõrveatab, siis pandi kohvikotid laial väljal hunnikusse ja põletati tuhaks! Nii hävitati 23000000 kotti! Ja järele jäi veel 25 miljonit kotti. — see on kohvihulk, millest jätkuks kogu maailmale terveks aastaks. Aga kohvi kasvatatakse ka mujal, näiteks Indias, Vahe-Ameerikas, nii et tegelikult ei suuda Brasiilia oma kohviladusid niipea tühjendada. Seepärast Brasiilia valitsus keelas mõneks ajaks kohviistandikkude asutamise.

Kino pilvedes.

Nõukogude Venemaal on valmis saamas omapärane lennuk, mille ülesanne väga ebatavaline — pro-

Lombak kuldnokk.

I.

Olin kümne aastane kui ootamatult sain kuldnoka peremeheks.

Püüdsin liivasel neemel kalu. Akki kuulsin pauke. Pöösas lasti kuldnokkade parve. Mustad linnud lendasid laiali, nulk neist langes liivale. Laskja korjas oma saagi üles ja läks minema.

Jooksin pöösa taha raagu tooma, et tuld tena. Akki hüppas üsna mu jalgade juures üles kuldnokk ja püüdis poonenates poolhüpates põgeneda. Mina jooksin järele, saan ta kätte, panin mütsi ja viisin koju.

Seal nagime kohe, et kuldnoka tiivad olid terveid, jalasäärde aga oli kinni jäänud haavlitra. Mina hoidsin lindu kinni, et ta ei rabeleks ja öde tõmbas näpitsaga haavli välja. Pesime ta jalakese puhtaks, sidusime puhta riidega kinni ja pistime kuldnoka puuri. Lind surus enda nurka ja jäi vagusi.

Puuri panime valja paikonile. Mis kuldnokk öösi tegi, seda ma ei tea. Hommikul aga kui teda vaatama läksin, kuulsin teda vilistavat. Jooksin ruttu ta juurde. Näen, et veenan on ümberlükatud, vesi maas ja kuldnokal suled märjad. Nähtavasti ta jõi või isegi suples. Nüüd istus ta puuri põrandal ja vantis roomsalt ringi. See oli terveise tunnus. Aga kuidas teda nüüd ära toita?

Riputasin puuri põrandale saiaarasukesi ja linaseemneid, kuldnokk aga ei vaadanudki toidu poole. Eemaldusin veini ja mõtlesin murelikult, millega ma teda peaks toitma. Akki näen, et kärbes lendas saiaarasukesele. Kuldnokk tegi osava liigutuse ja kärbes oligi käes. Vaga väledalt läks see. Püüdsin mõned kärbsed ja viskasin need talle ette, aga kuldnokk ei hoolinud neist.

„Ära ole rumal“, õpetas vanem vend, „egas kuldnokk hakka sööma sul surnud kärbest. Tema raipest ei hooli.“

„Ise oled rumal. Kuidas ma siis elavaid kärbsed temale saan anda? Käät ta kardab, kui aga kärbse lahti lasen, lendab see minema.“

„Tõmba kärbsel tiivad ära.“

„Tehti proovi. Kuid ka vigastatud kärbsed polnud kuldnoka meelepärast.“

„Too usse“, otsustas vend, „vaata, ehk

paganda pilvedes. Lennuk on suur, suudab kaasa võtta kümme inimest, peale selle aga kõik vajalised riistad valguse ja suitsureklaamiks pilvedes. Lennukilt saab taevataustale projekteerida igasuguseid hüüdsõnu, lauseid, isegi kinofilmide on võimalik näidata otse pilvelinal. Lennuki nimeks on „Komsomol“ ja ta on määratud esijoonel noortele, kihutustööks pioneeride ja noorte loodusesõprade arvu kasvatamiseks ja nende ülesannete selgitamiseks. Ühe päeva jooksul suudab uus võimas lennuk ületada sadasid kilomeetreid, ta võib hommikul oma tööd alustada Leningradi juures ja õhtuks jõuda juba kaugele Lõuna-Venemaale.

saad valjust röövikuid või midagi sellelaadist.“

Neist meil puudust ei olnud. Kapsastelt korjasin paari minutiga terve peotäie pehmeid, rohelisi röövikuid. Kuldnokk neelas nad ära viimseni. Sõi kõhu täis ja hakkas naljakalt krägisema ja nohisema.

Pistsin puuri nurka veidi takku ja katsin puuri ajalehega kinni. Kuulsin kuidas kuldnokk sabistab ja askeldab, ise kogu aja krägisedes. Konkusin, mõtlesin et nüüd söi enda üle. Puuris jäi kõik vaikseks. Piilusin hiljukesi sisse ja nägin, et mu kuldnokk pehmele asemekesele ilusti magama on neitnud. Tähen-dab, et kõik on korras.

Ei möödunud aga veerand tundi kui puuris algas uus vilistamine ja mulistamine vees. Tõin linnule aiast kaks suurt karvast röövikut. Kuldnokk kiskus nad tükkideks ja söi sisekonnad ära, jättis aga karvase kesta järele.

Järgmise öö veetis kuldnokk juba vardal istudes ja magas pea tiiva all nõnda kõvasti, et ta isegi minu piilumist ei kuulnud, kuigi ajaleht krabises.

Varsti võtsime sideme jala ümbert ära. Haava kohal paistis veel hulk aega punane kriimustus, viimaks kattus haige koht valkja nahakesega, see oli isegi paksem kui muu nahk. Vist ei lubanud vigane koht jalga liigutada nagu kord ja kohus, sest kuldnokk paranes küll ilusti ja temast sai terve röömus lind, sammumise juures aga lonkas ta ühte jaigapidi, mis aga ei takistanud karglemist.

Kuldnokk õpib.

Kuldnokk istub vardal ja vilistab.

„Mis sa vilistad“, ütleb ema, „nüüd lendavad su vennad kuldnokkad varsti meilt minema soojale maale. Oota, küll sa kevadel alles öieti hakkad laulma.“

„Kus ta selle kõik paneb“, urisen mina teeseldud pahameelega. „Kolmkümmend paksu röövikut juba neelatud, ise aga muudkui küsib veel.“

Kuldnokk aga ajab noka pärani ja raputab pead.

„Ära sa teda mööda oma mööduga“, õpetab vend. „Linnu järgi otsustades peaksid sina päevas ütleme vorsti ära sööma oma kolmkümmend meetrit. Umbes sajakuuse rööviku näiteks. Tema seedib teistviisi kui meesugune.“

„Sina muudkui luiskad!“

„Midagi pole siin luisatud. Vaata ornitoloogia raamatuid, kui sa ei usu...“

„Olgu. Õpeta parem, kuidas ma kuldnoka ületalve pean.“

Loodusteadlastest venna nõuandel seati kõõginurka kast kliijahudega — ja huusside kasvatus.

Ussid valmisid õigeaks ajaks: külm jõudis kätte, vihmausse polnud enam kustki võtta. Kaks paksu ja rasvast vihmaussi sain ma siiski veel toailide ümberisutamisel. Võtsin ussid pihku ja pistsin käe puuri uksest sisse. Ussid vingerdasid peopesal. Kuldnokk hüppas juurde, haaras ussi, viis ta nurka ja söi seal ära. Tuli siis teise järele. Nii võttis ta esimest korda toitu käest. Siis hakkasin temale õpetama rääkimist.

Väike öde nimetas kuldnoka millegipärast Kutiks.

Éma ja Elli kahekõne hommikul.

Elli: Éma, täna maitseb kakao nii suurepäraselt! Keeda alati hommikul kakao, kohv pole kunagi nii maitsev kui kakao.

Éma, millest tehakse kakao?

Éma: Kakaoad kasvavad kaugel, kaugel võoral maal, merede taga, kust need tuakse laevadel meie maale. Siin vabrikutes masinad jahvatavad oad peeneks pulbriks, isegi tolmust peenemaks, sest ainult hästi peeneks jahvatatud kakaoost saame maitstva joogi.

On kakao halvasti jahvatatud, siis sellest jämedast pulbrist valmistatud jook pole kunagi nii maitsev.

Elli: Aga, éma, kuidas sa teed vahet hea ja halva kakao vahel? Möödunud nädalal, kui Aino õega meil külas olid, siis ei maitsetud meile kakao sugugi. Miks ostsid sa halba kakao?

Éma: Kui terane sa oled, kallid lapsed! Tõesti, siis oli kakao halb. Tuli see sellest, et meil oli kakao otsa lõppenud ja Liisi tõi hilisõhtul poest halva kakao. Ikka ei saa ta aru, et alati on vaja tarvitada ainult tuntud sooliidse ja korraliku tööstuse saadusi. Mõned vabriku- või kaupmeheonud müüvad ka halba kaupa.

Elli: Aga, éma, millest tunda, misuke kakao on nea, missugune halb?

Éma: Keetes, halva kakao juures sadestub jäme pulber põhja, see muudabki kakao maitsetuks ja mittetoitvaks. Head kakao tarvitades kakaopulber nagu sulab piimaga kokku toitvaks ja hästi maitsevaks joogiks. Liisile ütlesin, et ta edaspidi toogu ärist ainult „Kave“ kakao, kuna see vastab täielikult kõigile nõutud omadustele.

Iga hommiku tuppa tulles ütlesin ma alati:

„Tere, Kuti.“

Ja kui ma puuri puhastasin, vett vahetasin või toitu tõin, küsisin alati: „Kuidas käsi käib, Kuti? Kas magasid hästi, Kuti? Tahad süüa, Kuti?“

Kuldnokk vaikis. Varsti oli nii, et kui ma aga nimetasin Kuti sõna, ta kohe pead keeras ja tiibu liigutas.

Ükskord ma ei rutanud toidu andmisega. Kuldnokk nägi, et ussid mud pihus on. Raputas pead, vehkles tiibadega, hüples ühelt jalalt teisele. Mina ei anna. Siis hakkas nokaga taguma puuri ust. Avaşin ukse. Kuldnokk lendas välja ja karjus:

Trr... fff...rr...škra...

See oli juba midagi.

Tere-tere ja selle taoline. Muud me kõneosavuses temalt kätte ei saanud.

Selle eest aga tegi ta meile üllatuse teisel alal. Toa uks kriiksus alati avamisel. Kord kuulis ema tuttavat kriiksu ja küsis:

„Kes seal käib?“

Keegi ei vastanud. Hääl aga kordus. Uks oli kinni, keegi seda ei liigutanud. Osutus, et meie Kuti oli ära õppinud ukse kriiksumise.

Kui taevast kevadel hakkas sinama ja kuldnoeki kokku lendas pesitsema aias, hakkas ka Kuti elavamalt laulma kevadelaulu. Ta vilistas, siristas ja turtsus nii suure õhinaga, et tundus nagu oleks ta ninapidi vette kukkunud ja puhuks mulle. Nokk pärani, kael õieli välja sirutatud, nii laulis Kuti et kael värises.

Laulis päeva kolm ja oli ühekorraga kadunud.

Läksin kurvalt aeda. Õppisin tol ajal juba mitmesuguseid tarkusi, nagu ladinakeel ja tundsin end muidu väga suurena, kuldno kale mõeldes aga tõusid pisarad kurku.

„Kuti, Kutike, kus sa oled“, kordasin rännates lehetute puude all. „Kuldno-kaake, kus sa oled?“

Äkki sahistas keegi puuladvas ja sealt lendas lind mulle otsekohe pähe.

Rõõmu pärast hüpatas tulin koju, kuldno ke peas.

Mõnikord juhtus, et kuldno ke isegi ei ööbinud kodus. Kus ta käis, ma muidugi ei tea, kui ma aga hommikul aeda tulin ja vilistades hüüdsin:

„Kuti, Kuti, tule siia!“

Lendas õunapuult kuldno ke mulle otsekohe pihku. Anna usse!

Jõudsid kätte soojad ööd. Põrnika id ja liblikaid lendes väljas küllalt. Oitel ja viljadel ronisid roovikud. Kuldno kal saaki rohkesti, meil aga kordus iga hommiku sama jutt:

„Kuti, kas ussi tahad? Säh!“

Ja vastuseks oli tiibade vehklemine ja trr... fff... šškra...

Ühel õnnetul hommikul aga ootasin ma asjata vastust. Asjata ma vilistasin,

karjusin, jooksin läbi kõik teed ja nurgad aias. Kutit ei olnud, ei tulnud teda ka päeval ega õhtulgi nähtavale.

Kas kass ta oli kätte saanud või hukkus ta kuidagi teisel teel. Ei või olla, et ta minema oleks lennanud, nii mõlgu-tasin ma kurbu mõtteid. Ja süda läks haledaks.

Keskpäeval läksin ühes emaga linna. Sammuime mööda pärnadega palistatud puisteed. Äkki kuulsin kuski tuttavat uksekriiksumist.

„Ema!“ hüüdsin ma peatades ja ta käest kinni haarates. „Meie Kuti on siin!“ Ja vilistasin.

„Mis sa ajad. Kus ta siia sai. Lase käsi lahti ja ära vilista. Sa oled juba suur poiss, ei ole viisakas väljas vilistada.“

„Aga kuula ometi, meie uks kriiksub. Kuti, Kutike, tahad ussi? Tule ruttu siia! Kuti!“

Lehestikust lendas välja must lind ja istus mu õlale.

„Ai, ai, Kuti! Kus sa hulkusid neli ööd-päeva? Kes õpetas sind nii inetult kraaksuma? Olid vareste või harakate seltsis? Ah sa hulkur!“

Hea küll, olgu. Lähme koju, mu armas linnuke!“

Halvasti teeb, kes Riia külastades jätab tegemata käigu linnaäärsele metsakalmistule,

selle eriosaga Läti vabadussõjas lange-nuile, nn. vennakalmistuga. Viimane, vennakalmistu, on määratu teos oma ette, mille väljajähtamine juba aastaid on kestnud ja mis praeguseni on läinud Läti riigile maksma juba mitmed head kümned miljonid. „Töö siin pole aga veel kaugeltki lõppenud“, kuuleme üllatuseks sula selges eesti keeles meie juurde astunud samas töötanud aednikust-noor-mehelt. Selgub, lätlane, kes kunagi min-gipärest õppinud eesti keele. Ja alles tolle sümpaatse noormehe asjalike se-letuste abil saab meile selgeks kõigi siin leiduvate kujugruppide ja sümbolite mõte, sügavad ja tõsised, raitud kju-rist kivisse. Unustamatu on lihtne kuid mõjuv sümbol tundmatust sõdurist — mees linikuga üle näo.

Kaunis on ka metsakalmistu eraosa oma moodsa korraldusega. Rohkelt hak-kab silma hukkunud Läti kaitsevaelen-durite kauneid massiivseid hauakive, kujutavaid üle alloleva kalmu tiibusiru-tavaid kotkaid. Leiata üles ka Läti esi-mese välisministri Meieroviči väga kor-rashoitud kalmu tema kuulsa hauaku-juga, kujutav leinavat läti naist. Ava-rust, raha ja palju loodust on siin kõikjal.

Varsti olemegi meie 14 kõik jälle jaamas koos, kus meile lõbu pakub pea-staabi välissekretäri seik linnas. Nimelt olevat teda haakristi kujulise svastika pärast frentšil, mis on skautide üldine aumärk vanematele skauditegelastele, linnas liikudes juutide poolt, ja neist pole Riias puudust, peetud hitlerlaseks, ja selletõttu pidanud ta ka omal aadressil lendu lastuna kuulma mõningaidki „meelitusi“. Asi läinud viimaks nii pala-vaks, et svastika tuli frentšilt ära võtta. Ka kuulsime peavanemalt, kes oli külas-tanud Lat. skautide peastaapi, et lät-lasi-skauti jamboreele sõidab üle 40 ja et sõidetakse kahel veoautol.

Ja siis laneb lahti

18-tunniliseks kiirkihuta-miseks

Läti südamest Poola südamaale, Vars-savi.

Sõit Läti piirides on tavaline nagu meilgi, isegi maastikus ei oska teha silmapaistvat vahet kodumaise ja sinse vahel. Oige tihedalt reastatuna möödub ka soistunud järvekesi, mõned neist õige suured ja siin-seal madalatel luhtadel tabab silm kureperekonda stoilises ra-hus jälgima möödakihutavat rongi, na-gu poleks see nende asigi.

Teinud paarikümne-minutilise peatuse vältel

Läti-Poola piirilähedases Daugavpilsis,

omaaegses Dünaburgis, väikese tiiru jaama lähemas ümbruses, näis kõikjalt kui eslesuruvat vaesust ja koos sellega ka mustust, ja kui üldistada seda kogu linnale, siis näib arenevast see praegune Läti linn oma ligemale poolasajatuhan-delise elanikkonnaga, kui, siis küll vaid vähjakäiku. Nii võimatult viletsaid voo-rimehi oma haletsemist väärivate hobu-sekronudega kui siin, mõne noaegse taksomasina kõrval jaamas, kogunenud rongitultijate linnasõidutamiseks, saa-dakse küll vaevalt kuski mujal naha.

Piiri läheduses möödume paigast, kus maailmasõjas, aga ka sõjas Nõukogude Venega, toimusid vaenuliste poolte va-

Jamboreele!

Rakvere skaudi märkmeid eesti skautide matkalt 4. ülemaailmlisese suur-laagrisse Ungaris.

2. Tallinn—Riga—Zemgale“.

Õo möödub hästi meie kiirelt impro-vised eritud „magamisvagnis“: küljealu-seks pehmeks polstriks kaitsevääst igale meist tarvitada antud villased tekid ja parajaks pealuseks seljapaun, põõname täiesti lahtirietatult sarnases mõnusu-ses, et isegi õine tolli-, passi- ja valuuta-revisjon, nii eesti kui läti Valgas, seda häirida ei suuda.

Virgudes leiame varahommikusel päi-keses vaguniaknaist mööda libisemas tõsiselt kauneid maakohti. Lähime ju parajasti lätlastest nii kõrgelt hinnatud Sigulda (Segevoldi), meie lõunanaabrite „Liivimaa Sveitsi“.

Hommikul Riiga jõudnud kasutame 6-tunnilist vaheaega (sõit Vars-savi suunas pidi jatkuma alles peale lõunat) linnaga tutvumiseks. Kaovadki poisid gruppides laiali piki linna. Selt-sin Tallinna skaudijuhil n. skm. V. Sui-gussaarega, kes Riiga juba varemalt tuttav, ajast mil ta, siis veel Rakvere skaudina, koos n. skm. Liiviga kahekesi Rakverest 1928. a. osa võttis Läti skau-tide jamboreest Riia rannal.

Riia juba esimesest pilgust pakub end-dast suurliinlikumat muljet kui meie vana Tallinn. Juba liikumine tundub märgatavalt elavam, mis on ka mõiste-tav, kuna tema elanikkonda arvatakse ligemale 400.000. Huvi äratav jaama lähedane Riia katusealune turg. Kõik mõeldavad turuoperatsioonid toimuvad siin viies kõrvutiasuvas hiiglamöödulises turukaubamajas. Loomes meilegi kohe äriiisi vahakordi Riia turunaistega mar-jade ostmise asjus, millised siin tundu-vad odavamadena kui meil.

Kiirkäigul läbi vana Hansalinna täna-vate tutvume linnulennult, vastavalt meie ajanappusele, Riia nägemisvää-r-sustega, nii sügava ja suure veeväljaga

Väinajõe (Düüna) ja ta sildade, vana Peetri kiriku, raekojaplatsi, mustapea-deklubi, rahvusooperi, Vöhrmanni pargi, ülikooli ja palju muuga. Ja kuigi para-jasti oli suletud ühes vana-Riia kinduse nn. püssirohutornis asuv Läti vabadus-sõja muuseum — öeldakse: kes koputab, sellele avatakse! — pealegi kui sa veel skaut oled, pääseme kahekesi sinnagi sisse.

Sõjamuuseum võtab oma alla terve torni kõik korrad ja on korraldatud oma

rikkalike kogude juures nii, et alumiselt korralt Läti ajaloo algajaga alustades järjest tornis ülespoole tõusmisega jõuad ka läbi keskaja torni ülemisel korral Läti sõjaajaloo uude aega, tänapäe-va, kus peale muu leidub ka võrdlemisi ülevaatlik osakond Eesti Vabadussõjast ja 1. detsembri mässukatsest. Meie sõja-muuseum Vene tänav kitsastes ruu-mides Tallinnas vähemalt praegu küll ei kannata kõrvutamist Läti samaga.

hel palavamad võitlused. Palju on siingi juba kohendatud, paljugi aga annab veel praegugi masendavat tunnistust heitluste ulatusest. Keegi kohalik vanem härra annab mulle lahkelt seletusi mõõduvate fortide ja kindlustuste kohta, millistest osa leiab veel praegugi Läti kaitsejõudude poolt kasutamist. Mees ise teab Eestit hästi; on teeninud omal ajal oma kroonuaega Soomes ja puutunud Tallinnagi.

Ohtune päike metsaveerelt aga kalab hiljutistele lahinguväljadele punast värvingut, on see ja vaguniaknaist puhub mahedat tuult...

„Tallinn — Riga — Zemgale“ nimetust kandev eesti vagun, mis meid õnnelikult oli toimetanud läbi kahe riigi, tuleb lõpuks ikkagi maha jätta, oleme Läti piirijaamas Zemgales. Kõrval rööbastel ootab meid Poola vagun, mis oma sisustusega tundub samas kodumaa vagunist tulnud kõigiti mugavam ja moodsam, tahaks öelda — euroopalikum. Toll ei hirmuta meid siingi — oleme puhtad poisid, ja meie kui skautide pakke tollirevisjoniks ei avatud ka üheski piirijaamas, milliseid meil kogu matka vältel kodu tagasijõudmiseni tuli läbida vast ligemale paarkümmend.

Vaguni ette asub Poola vedur — seegi moodne, kitsas ja kõrge, ja mõne minuti pärast olemegi Poola pinnal, piirijaamas Turmontis. Ning esimene asi, mis meile

tegelikult mõista andis, et meie siiski ei ole enam Põhja- vaid juua Kesk-Euroopas, oli tarvidus reguleerida

kelliaaeg tunnivõrra tagasi, vastavalt Kesk-Euroopa ajaarvamisele. Turmontis poola noorpõlv teeb end kohe sõbruks eesti skaudipoistega ja peagi üks agaramatest jüngerlastest on pakumas meie oma koerakest kaasavõtmiseks Eestisse. Muidugi jääb see tege mata, ja kutsukene, nii armas kui ta ka ei olnud, luusib praegugi vast veel väikesel Turmonti tolmustel tänavatel.

Teeosa Turmontist Vilno kaudu Varsavi läheb õppimeduses. Sõidame kiirrongis, mille kõrval meie kodumaa kiirrongid küll anivarvastesse kukuvad, ja mis peatub tunnis vast ainult korra lühemaks ajaks mõnes suuremas jaamas. Olles peatamatult teel kihutanud mööda võirolla tosinast jaamast või jaamakesest. Ent enne imeteldud Poola mugavad vagunid annavad endid nüüd teisalt valusalt tunda. Kuna vagunitel, nii Poolas kui kõikjal mujal peale Eesti ja Läti, puuduvad ülestõstetavad lavad, ja pakiraamiki nähtavasti konstrueeritud ainult ettenähtud otstarbeks kasutamiseks, siis oli tukastamisega paris häda: reisijaid rong tulvil ja sinul pole pikaliviskamise kohta. Mõtlesime siis kadestusega Eesti mõnusatele vagunitele, kus norskamiseks ruumi jätkub kõigile, ja vähemalt „kolmandal korral“ alati.

Siiski skaudipoisi leidlikkusega, kaasas olevatest pampudest sai kombineeritud pinkide vahele lava, lahendades olukorda kuidagi mõõdu seegi öö, kuigi hommikul oli enne alles tegu, kui sellest inimhunnikust said kätte täie õigusega omale kuuluva jala või kere.

Ent peasi — olime kohal, Varsavis.

Eerik.

Silpmõistatus.

Silpidest: U — sid — li — tor — ne lii — me — man — da — di — sau nik — or — ürg — kas — lis — li — õi po — ki — si — ne — su — kel — do kaan — mod — trii — es — al — u gaa — aeg — daan — run — gan — la rus — õ — li — no — la: saame 15 sõna. Kui sõnad õieti arvatud, saame sõnade esimestest tähtedest ülalt alla lugedes ühe eesti vanasõna.

Sõnade tähendused: 1) Lõunamaa puuvili; 2) Maa Aafrikas; 3) Vallatu; 4) Suur maru; 5) Metall; 6) Inglise asumaa Aafrikas; 7) Ajajärk maakeral; 8) Hiigla väljasurnud loom maakera vanemast ajast; 9) Roomaja teine nime tus; 10) Usin putukas; 11) Põhjamaa elanikud; 12) Mänguriist; 13) Põlev vedelik; 14) Suuremeelne inimene; 15) Prantsuse asumaa Aafrikas. Jüri D.

vitada oma toiduks. Kuid nüüd pidid need seni endastmõistetavad ihad peitu pugema kuhugi sügavale hingepõhja, kust nad, tõsi küll, kunagi täiesti ei lahkunud. Mõõdus hulk aega enne, kui ta õppis veidi end valitsema.

Karavan rändas piki tumedat metsa ida poole. Viimaks hakkas mets hõrenema. Nähtavasti oli legendik kätte jõudmas. Ja rändurite silmade ees avaneski varsti ojadest läbistatud org. Ümber vaadates nägid rändurid merena leviva metsa siinkohal lõppevat legendikuna, millel paistsid pärismaalaste külad.

Ja varsti jõudis kätte aeg, mil Hatako jalg astus pehme rohuga kaetud pinnale. Sagedasti jutustasid kandjad metsades üleskasvanud noormehele maast, kus metsi ei ole, vaid laine tab vaid mõõtmatu roheline rohuväli.

Vaimustusega vaatas Hatako lõputuid kaugusi. Päev otsa, hommikust hilise õhtuni, paitasid päikesekiired maapinda. Inimesed elasid suurtes, hästiehitatud onnides, põldudel kasvasid neil mais ja oder. Iga päevaga sammus karavan ikka kaugemale edasi sel päikeselisel maal ja iga uus päev tõi kaasa midagi uudist ning ennenägematut.

Läbistati Mangbile ja Mangbalta maad. Siin valitsesid vägevad kuningad, kes elasid kõrgetes telkides palmilehtedest katuste all. Neid piirasid tuhandepealised sõdurite salgad, relvastatud vaskistesse kilpidesse, orjad lamasid valitsejate ees põrmus. Siin nägi Hatako terav silm teravate vaiade otsa pistetud inimkolpe aedadel. Ta tundis seda kommet ja teadis, mis see tähendab.

Toit andis tagasi jõu ja mõtlemise ning tegutsemise võime. Veel tüki liha löikas ta omale tagavaraks ja peitis siis enda kiiresti oma varjupaika.

Samal hetkel, kui ta järel kinni langes juurtest põimunud kate, tungis sellesse terav nool. Hatako heitis silmapilk maha ja hakkas omale varjuks kuhjama kõike, mis kätte juhtus. Ta mäletas õhtuti lõkke ääres räägitud lugusid kääbustest, kes on väga tigidad ja lasevad mürgitatud nooltega. Ükskõik kui väike ei oleks niisugusest noolest tekitatud haavake — ta toob paratamatult surma.

Kääbused karglesid puude ja põõsaste vahel kärmelt ja osavalt nagu linnud. Nad karjusid midagi saates Hatako pelgupaiga poole mürgiseid nooli. Varsti oli kogu juurenarmastest kate täis nooli, ükski neist aga ei pääsenud sissepoole. Nähtavasti taipasid kääbused seda ja loobusid laskmast. Kõik jäi vaikseks, kedagi ei olenud enam näha ega kuulda, piiratu aga sai aru, et vaenlased on siinsamas ja kuski varjul teda valvavad.

Äkki kuulis ta nõrka, peent häält ja nägi väikest inimkogu üleval oma pea kohal. Lastud nool riivas kergelt ta kõrva.

„Kõrva! Ja, manjema kõrva. Ta nõuab selle tagasi!“

Nende sõnadega haaras Hatako noa ja löikas ära oma haavatud kõrva: soe veri nirises ta kaelale ja õlale.

Kuid tal oli vaja meeles pidada, et vaenlane ei maga. Verd tõkestada püüdes jooksis ta oma peiduurkas ümber ja otsis varju noolte

Närimiskummi — tervisvahendina.

Nagu teada oli närimiskummi see aine, millele kogu Ameerika otse tormi jooksis. Nimetatud vahendit soovitasid paljud kuulsad teadlased, sest leiutati ju närimiskummi praktilise vajaduse sunnil.

Hambahaigused, mis vaevasid pea iga ameeriklast, hakkasid silmnantavalt kahanema. Samuti kadusid ka igasugused kohuhaigused ja seedimisrikked. Hambad hoidusid punitana, suu alati desinfitseerituna; hakkasid töötama ummistunud süljenäärmed, eristades rikkalikult sülge, millela pole mõeldav toidu korralik seedimine.

Pea iga ameeriklane näris kummi. Olemasolevad vabrikud ei jõudnud täita turu nõudeid.

Kuid sus juhtus lugu, mis veider, kuid tõelik. Nimelt ühes New-Yorgi linnakoolis olid õpilased klassis venitanud närimiskummi pikaks-pikaks, hakates vedama seda endi-vahel. Nagu köit. Miljardääri lastele meeldis selline lõbu. Kilgati ja karjuti. Õpetajat, kes kõigi abinõudega katsus korda luua, ei pandud tänelegi.

Õpetajal hea nõu kallis: — Närimiskummi on punanahkadelt väljamõeldud mürk! Nii rääkis ta õpilastele.

Sellel jutul olid otse kohutavad taga-

Kaks sõpra.

Beduiinide suguvõsa Negedeh evis kummalise hobuse, kes oma ennenägematu ilu ning kiiruse tõttu ületas kõik ümberkaudsed. Peale selle oli ta veel nii tark, et tajus oma peremehe esimestest pilkudest talle määratud ülesanded. Nende omaduste tõttu oli ta omandanud laialdase kuulsuse, mis meelitas isegi imetlema rikkaid kõrvesheike haruldast looma. Ning see tõttu püüdsidki paljud saada hobuse peremeheks. Viimaste hulgas oli rikkaim beduiin Daber,

järjed. Kogu kool oli viie minuti jooksul tühi. Terve linn oli paanikas. Arstid naersid ja andsid api...

Teadlastel maksis aga suurt vaeva, kuni uuesti jõuti rahvale selgitada juhtumi põhjust ja närimiskummi tähtsust inimese tervishoius.

Jällegi närib kummi iga ameeriklane. Ja kiidab. Olgu lisatud lõppu, et närimiskummi valmistatakse meilgi, tuntud „Kave“ vabrikus. Seal pärit närimiskummi on priimaklassiline.

araablane kaugemast suguvõsast, kes iga hinna eest oleks tahtnud omandada kuulsa looma.

Kui ta oli asjatult pakkunud kõik oma maised aarded, kulla ning kaamelid, siis otsustas ta kavalusega saada hobust. Ta rõivastus närudesse ning määris näo, et näha välja kerjusena ja saada tundmatuks.

Nii valmistatult ta lonkas teele, kust Nasir, hobuse omanik, loomaga pidi mööduma. Kõik, kes teda silmasid, pidasid teda tõeliseks kerjuseks ning pakkusid talle halesedes almust, mille ta uhkelt tagasi lükkas — nii võrratult hästi oli ta ennast muutnud.

Kui nüüd Nasir lähenes, hüüatas Daber nõrga häälega:

„Oo, sina õilis, aita mind — muidu nõrken! Küll Allah tasub su vaeva.“

Liigutatud kaastundest, hüppas Nasir pahaaimamata hobuselt

eest. Järsku kuulis ta hääli ja naeru teiselt poolt ja nägi kahte inimesekest jooksmas oksimööda. Nad sihtisid otse temale. Siis kummarus õnnetu ohver pea, valmistudes otsustavale hüppele, ja kargas otsekohe ühele otsa. Kustki tagantpoolt kostis vali karjatus. Vihaste ahvidena kaklevad kääbused kadusid välgkiirelt.

Kostis mitu pauku, kuulid vihisesid Hatako ümber, kes midagi aru saamata vaatas metsapõgenevaid kääbusi. Ta peas tärkas aimus ähvardavast hädaohust. Ühe sammu sai ta astuda, siis nõrkes ta ja langes kummuli.

Surmataoline uni võttis ta oma hõlma. Ta magas raskelt, und nägemata, öid ja päevi järjest. Vähehaaval tulid tagasi jõud ta karastatud kehasse, mis oma rammu ja vastupidavuse pärinud esiisadelt. Kui ta viimaks jagu sai nõrkusest ja silmad avas, nägi ta oma kohal kollakat nägu ja musti silmi selles.

„Kiidetud olgu Allah“, ütles inimene araablase kurguhäälel.

Pikkade kollaste sõrmedega oma habet silitades naeratas see inimene ja kavalalt silmi pilutades hakkas ta rääkima manjema keeles:

„Lualaba jõe ülemjooksul anti pärismaalaste küladele trummipõrinaga teada, et üks manjema suguharu mees on tapnud neli sõdurit ja on söandanud nuga tõsta valge vastu. Kõik manjemade külad piirati ümber sõduritest, kes leidsid kõiksugu asju, ainult mitte seda, keda otsiti. Ka mina ei tea midagi temast. Kuid siin, Kilangolonga juures, ma leidsin mustanahalise, kelle kallale olid tunginud need väikesed ku-

radipojad, kes paar päeva tagasi minult varastasid kaks elevandikihva. Allah oli mul abiks nende leidmisel ja ma avaldasin oma tänu temale haavatud noormehe ravimisega ja surmast päästmisega. Nüüd on ta terve ja ma küsin temalt, kas tahaks ta tulla minuga ühes ja kanda mu kraami nagu teisedki kandjad? Nende hulgas on teisigi sinu suguharu inimesi ja nagu nemad, saad sa tasuks söögi ja riided ja kui meie sihile jõuame, siis ka rahapalka.

Hatako jäi mõttesse. Siia maani oli ta olnud vaba. Ta tundis alateadlikult, et ta kaotab vabaduse ja et temale algab uus elu. Siiski võitis temas tänutunne araablase vastu, kes ta elu päästis.

„Hea, ma tulen sinuga ühes“, ütles ta lihtsalt.

Sellega kuulus ta nüüdsest peale mustanahaliste hulka, kes kandjatena, teenritena ja küttidena teenisid araablase, elevandiluuga kaupleja juures.

Hatakol algas raske ajajärk — õppimise aeg. Tal tuli õppida kõike, mida nõudsid karavanielu tingimused. Kuid see polnud raske. Raskem oli kaheksa tundi järjest peas kanda poole tsentneri raskust kandamit, kuid ka sellega harjus ta tugev keha varsti.

Kõige raskem aga oli läbisaamine teistega. Hatako ei tahtnud kuidagi harjuda sellega, et läbi tuleb saada ka võorastest suguharudest pärit inimestega. Ebaõiglase käitlemise või toore sõna peale oli tal ainult üks vastus — noahoop. Manjema õiguseks ja kohuseks aga oli olnud siia maani mahalöödud vaenlase liha tar-

ning aitas vaese suuri vaevu ratsule. Ent kui Daber end kindlana tundis sadulas olevat, pööris ta hobuse välkkiirelt ümber ning sööstis tuhatnelja minema, kusjuures ta veel hüüatada suutis: „See olin mina, Daber.“

Nasir hüüdis põgenikule järele, et see peatuks ja teda kuulda võtaks. Viimane, kes arvas, et Nasir teda niikuinii enam ei taba, pööris uhkelt hobuse ning liginis beduiinile.

„Sa röövisid minult mu kalleima aarde — mu võrratu kõrvehobuse“, lausus Nasir kurvalt, „ja et saatus ning Allah seda tahtsid ja

sündida lasksid, siis jäägu see nõnda. Kuid ma palun sind, ära jutusta kellelegi sellest, millisel teel sa hobuse omandasid. Muidu võib juhtuda, et tulevikus enam keegi heategusid ei julge teha, kartes kaotada, mis tal on.“

Daber häbenes oma inetut tegu, hüppas hobuselt ja andis looma ta õigele omanikule. Nasir süleles teda samuti vaikselt ja kinkis oma hobuse ta ihaldajale.

Nasir ja Daber aga muutusid sellest hetkest suuriks sõpradeks ja elasid alati rahu ning üksmeeles.

Noorte loomine.

Kojutulek.

Ikka lähemale viib nõmmeteed mind mu kallile kodule.

Värisevad haavad mu majakese ees Emake küll istub uksi seal sees.

Kiigub nii mahe hommikune tuul kodumetsas hõljumas imeline luul.

Lõhnab, nii lõhnab liivatee

Särab nõmm kastene.

Ukse ees ootab mind emake ju,

tuhandeks suudluseks valmis tal suu.

O, tere, mu kodumets, emake, majake!

O, tere, te haavad, ma kodus ju jälle!

Tallinna linna XIV algk.

V kl.

Mardisandid.

See oli ilusal sügisõhtul, üheksandal novembril, umbes kella üheksa paiku, kui sammusin oma koolitööde juurest välja õue, end lahutama. Taevas oli selge kui peegel ja kuu paistis kenasti oma helli valguskiiri üle maa saates. Suurvanker liikus edasi pikaldaselt taevaserval. Õuekoer Reks magas rahulikult oma pesas ja nägi vist halba und, sest ta niuksatas mitu korda. Maapind oli ka vähe külmetanud.

Olin umbes viis minutit õues viibinud, kui kuulsin vaikset juõukõminat, mis pikkamisi ikka lähemale tuli. Ma ei teinud sest välja, ruttasin tuppa oma ülesannete juurde. Toas oli vaikne, sest teised inimesed magasid juba, ainult kassi vaikne nurrutamine kostis kustki.

Akki kuulsin eeskojas mingit müdinat ja laulu. Saatsin pilgu akna poole ja sealt vaatasid mulle vastu kohutavad ning hirmuäratavad näod. Esialgu kohkusin, aga tuli varsti meelde, et täna on mardilauapäeva õhtu ja need on mardisandid. Sain julguse tagasi ning läksin ja tegin ukse lahti. Siis tulid kõik mardid koos tuppa ja laulsid ise:

„Laske sisse mardisandid, mardi küüned külmetavad, mardi varbad valutavad“ jne.

See meeldis minule. Hakkasid siis kõik suurt kisa ja kära tegema: ühed keset tuba tantsu lööma ja teised sööki nuruma. Suure hullamisega paisati toas kõik segi.

Viimaks tuli ka ema magadistoast seda lärmi vaatama. Siis jooksid kõik mardisandid emalt midagi saama. Ema ei lubanud esialgu midagi anda, aga pärast tõi neile igauhele mõned õunad. Küllalt juba mõllanud, lahkusid mardid viimaks toast, jättes ühed kindad meile. Minul oli aga kõik see nähtus suureks üllatuseks. Mõneminutilise mõtlemise järele tahtsin edasi jätkata oma tööd, aga see polnud mulle nii ruttu võimalik, sest asjad, mis jäid lauale, olid sealt suuremalt jaolt kadunud, mõned laua, mõned aga tooli alla paisatud. Korjasin oma asjad kokku, lakkasin õppimast ja läksin magama.

Õösel nägin samadest mardisantidest undki, kes tulid tuppa suure laulu ja müraga. Vähe aja pärast aga muutusid nad valgete riietega vaimudeks ja lahkusid toast. Minul seisab see mardiohtu selge pildina meeles ja ei unune vist ka tulevikus.

Marie Tori,
Hageri algkooli VI kl. õpilane.

KODUTÖÖ EKA-MAJA

Vabaduse plats 5

Nahataskud j. t. nahatööd.
Kirjud, villased kindad, mütsid jne.
Taskurätid tikandusega j. t. käsitööd.

Koolipõlled, kitlid tellimise pääle.

UUDIS!

Nukukliinik

Maateaduslik ülesanne.

1	o							
2		n						
3		f						
4				a				
5	a							
6		s						
7		o						
8	i						a	
9		r						

1) riik Euroopas, 2) suurriik; 3) Euroopa kõrgeim torn, 4) linn Eestis, 5) Lõunamere saar, 6) Kruppi tehaste asukoht, 7) jõgi Euroopas, 8) vabariik Euroopas, 9) riik.

Nimed õieti arvatud, saame nende esitähist ülalt alla lugedes tuntud maa-deuuri nime.

Tegev- ja vastutav toimetaja
Helmi Jansen.

Väljaandja k.-ü. „Töökool“ Tallinn.

Õpilased!

„Töökoolist“, V. Roosikrantsi 3, Tallinn, leiate raamatud ja koolitarbed, mida vajate.

BRILLIANT

Tindid, tuššid, kontori-kiidid, klepppasta temp livärv jne.

on parimad.

Pealadu: Tartu, Tiigi 78.
Telefon 13-87.

Annan

Eesti postmarkide

vastu samas väärtuses välismaa marke. Esimesed Eesti margid 5—70 kop. roosimuster 5 ja 10 p. number 35 ja 70 p. kajak, tervel kaardil või ümbrikul saates, annan vastavalt rohkem. Kirjad saata 1, 4 ja 8 s. markidega.

Adress: **E. Denissen**
Edivere-Kuremäe

Eesti mütsikauplus ja
karusnahkade tööstus

M. PERT

Tallinnas, Vana-Posti tn. 2
(Harju tän. nurga majas)

Koolide vormimütsid saadaval
suures valikus

Tellimiste ja paranduste vastu-
võtmine

Töö kiire ja korralik

Hinnad võistlemata odavad

*Easteriiletuse, sooja
pesu ja koolitarvete
odav ostukoht*

VOLD. LEES

Tallinnas, Pikk 4

(Voorimehe tänava nurgal)

Kunst-foto-ateljée

A. TEPPOR

Tallinn, S. Karja 9

Valmistab maitserikkaid ja kunstipä-
raseid töid.

Koollastele hinnaalandus —
ülesvõtted alates 25 senti 6 tükki.

Kirjamarke

korjajaile suures valikus

E. Eichenthal

Tallinn, Kuninga 6

ÕPILASED!

Maiustusi ostes pidage meeles

K.-m. Georg Stude't,

kus alati odavate hindadega on
kõige mitmekesisemas valikus

maiustusi.

Õpilased!

Vanemate ehk kaasõpilaste sünni-
päevaks ja muudeks pidupäevadeks

ostke lilled

Lilleäri Karl Will

Tallinnas — Narva mnt. 22

Tartus — Rüütli 5 ja Lossi 7

Suur väljavalik, odavad hinnad.

Õpilastele eriline hinnaalandus.

Õpilased!

Igasuguseid sporditarbeid ja spordiabinõusid
ostate soodsate hindadega

K.-m. „SPORT“

Tallinnas,
S.-Karja t.

18

ÕPILASED!

Kui soovite endale uut rõivastust, siis külastage
vanematega

kodumaa vabrikute riidekauplust

Herman Rõivas

Tallinn, Estonia puiestee nr. 11

Säält leiate kõike, mida soovite